

RS 200949

Halmstad 2024-04-10

LI2023/03919

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.sekopia li.nationellplan@regeringskansliet.se

Region Hallands yttrande på Trafikverkets inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen, perioden 2026 - 2037

Region Halland har tagit del av Landsbygds- och infrastrukturdepartementets remiss av Trafikverkets Inriktningsunderlag inför infrastrukturplaneringen för perioden 2026—2037. Region Halland lämnar nedanstående synpunkter utifrån ansvaret för samordningen av det regionala utvecklingsarbetet, som regional kollektivtrafikmyndighet och som upprättare av länsplan och regional fysisk plan. Remissyttrandet är förankrat med samtliga halländska kommuner.

Infrastruktur för ett växande Halland och Sydvästsverige

Halland är ett starkt växande län och har alla förutsättningar att bidra till Sveriges tillväxt. Genom det regionala utvecklingsansvaret främjas ökad sysselsättning, fler bostäder, en växande industri och arbete för hållbar utveckling. En väl fungerande och utbyggd transportinfrastruktur är ett viktigt redskap för att Halland fortsatt ska kunna bidra till välfärden och skapa möjligheter för hållbara resor och transporter.

Uteblivna satsningar innebär en kraftig inbromsning för en hållbar tillväxt i Sydvästsverige. Ett ökat fokus på krisberedskap genom Natointrädet och utmaningar inom klimatanpassning är ytterligare argument för att satsa på infrastrukturen i Halland.

Region Hallands synpunkter på inriktningsunderlaget:

- **Den totala pengaramen behöver vara tillräckligt stor för att inrymma både nödvändiga investeringar och vidmakthållande.** Det innebär att tidigare utpekade namngivna investeringar genomförs och att det även finns utrymme för nya investeringar. Att även vidmakthålla transportsystemet och återta eftersatt underhåll är väsentligt på både kort och lång sikt.
- **Västkuststråket är en av livsnerverna i Sydvästsverige och påbörjade projekt längs Västkustbanan måste slutföras.** Det handlar framför allt om Halmstad C bangårdsombyggnad, förbigångsspår för godståg vid Lekarekulle och nya Värö station. Även objekt utanför länet behöver färdigställas såsom dubbelspår mellan Helsingborg-Maria, Västlänken i Göteborg och åtgärder i Mölndal.

- **Det måste finnas utrymme till nya investeringar som bidrar till att realisera nyttan av tidigare genomförda och pågående infrastrukturobjekt.** Ett tydligt inspel är en ny uppställningsbangård vid Halmstad C som är absolut nödvändig för att persontågen på Västkustbanan ska kunna vända och ställas upp över natt. Det planerade hamnstamspåret till Halmstad hamn är av största vikt för att utveckla hamnen som beredskapshamn och för att möta kommande järnvägssatsningar i hamnområdet.
- **Kapaciteten behöver öka i väg- och järnvägsstråken in mot Göteborg** som är Sveriges näst största regionöverskridande pendlingsstråk. Region Halland startar inom kort upp ett nytt tågssystem på Västkustbanan för att möta en ökande efterfrågan på kollektivtrafikresor och på allvar bidra till de transportpolitiska målen. Tågsystemet realiserar nyttan av den nya tågtunneln Västlänken i Göteborg. Sträckan Kungsbacka – Göteborg har redan nu kapacitetsbrist och åtgärder behövs för att kunna inrymma både gods- och persontrafik.
- **Det är viktigt med kontinuitet i planerna och att åtgärder i nu gällande plan genomförs som tänkt.** Senareläggningar av pågående och beslutade investeringar ger allvarliga effekter då de behöver takta i samhällsutveckling och kommunala åtgärder. Det är inte acceptabelt att viktiga pågående objekt skjuts framåt i tid. Införandet av signalsystemet ERTMS får inte påverka framdriften av andra projekt.
- **Den regionala planramen behöver ökas för att kunna inrymma angelägna satsningar på trafiksäkerhet och cykelvägar** och ge utrymme för medfinans till kommuner samt satsningar på en attraktiv kollektivtrafik. Region Halland samfinansierar även viktiga åtgärder i nationell plan där ett pågående projekt är ett nytt mötesspår på Markarydsbanan. Åtgärden möjliggör regional persontågstrafik till nytta även för fjärrresor och godstransporter. Vikten av investeringar i transportsystemet utifrån regionala utvecklingsbehov kan inte underskattas.
- **Då Fehmarn Bält-förbindelsen öppnar 2029 kommer trycket på det sydsvenska transportsystemet att öka.** För att den förväntade ökningen av godstransporter inte helt ska hamna på vägarna, krävs en överflyttning till järnväg. Det ställer krav på förbättrad kapacitet i järnvägssystemet då gods- och persontrafiken behöver kunna samsas. Flaskhalsar behöver byggas bort både inom och utanför Halland.
- **Tillgången till omloppsnära uppställning av tågfordon är en grundläggande förutsättning** för effektiva och robusta trafikeringsupplägg. Staten genom Trafikverket ska fortsatt vara den som finansierar och säkerställer tillgången till operatörsneutral omloppsnära uppställning.
- **Det finns ett stort behov av förstärkt och mera effektivt underhåll både på väg och järnväg.** Dialogen om drift- och underhåll med kollektivtrafikmyndigheterna behöver utvecklas. Det förebyggande underhållet på järnvägsstråken behöver förbättras för att exempelvis inriktas mot att kunna hålla kollektivtrafiken i gång även under svåra väderförhållanden, inte minst genom trädsäkring av järnvägarna.

Behov av ökad kapacitet i järnvägssystemet

Halland ligger i ett geografiskt gynnsamt läge i Västkuststråket, vilket förbinder två nordiska huvudstäder, Oslo och Köpenhamn, med utblick söderut mot kontinenten. Samtidigt inkluderar detta viktiga TEN-T-stråk två nationella tillväxtmotorer, Göteborg och Malmö.

Den planerade Fehmarn Bält-förbindelsen kommer att ytterligare stärka stråkets betydelse med genare transportvägar och kortare restider till och från norra Europa. Den nya förbindelsen innebär med stor sannolikhet en kraftig ökning av lastbilstransporter på väg med trängsel och klimatpåverkande utsläpp som följeffekter.

Förutsättningarna för att transportera gods på järnväg måste därmed förbättras och flaskhalsar på Västkustbanan behöver åtgärdas snarast. Detta för att skapa utrymme för näringslivets transporter i kombination med ett kontinuerligt ökande andel personresor som görs både regionalt och på längre avstånd.

Västkuststråket är högst prioriterat

Västkustbanan utgör tillsammans med E6 ryggraden i det halländska transportsystemet. Arbetspendlingen och näringslivets transporter mellan huvudorterna är betydande och förväntas öka. Pendlingen mellan de halländska kommunerna och Göteborgsområdet är Sveriges näst största länsöverskridande pendlingsrelation, efter Uppsala - Stockholm.

Västkustbanan genererar stor samhällsnytta men det krävs flera högst nödvändiga åtgärder för att Västkuststråket ska fortsätta utvecklas positivt. De högst prioriterade behoven är;

- Utbyggnad av Halmstad C med en ny uppställningsbangård för persontåg
- Ökad kapacitet mellan Varberg och Göteborg. Kungsbacka C behöver byggas om med tillhörande partiellt fyrspar och på något längre sikt behövs fyrspar på hela sträckan mellan Kungsbacka-Almedal
- Färdigställt dubbelspar mellan Maria station – Helsingborg C

Regional tillgänglighet och hållbar omställning

En ökad medelstilleddelning till den regionala infrastrukturplanen möjliggör satsningar på fler trafiksäkra mittseparerade vägar som skapar god regional tillgänglighet. Det ger också ett ökat utrymme för utbyggnad av cykelvägar som idag kostar stora summor och tar lång tid att genomföra. Alternativa tillvägagångssätt för att bygga snabbt och kostnadseffektivt bör prövas. Den senaste tidens kostnadsökningar i alla typer av projekt påverkar i högsta grad utrymmet i den regionala infrastrukturplanen.

Det behövs utvecklade metoder för mer målorienterade prognoser utifrån ett transporteffektivt samhälle, som komplement till dagens basprognoser. Åtgärder behöver prioriteras och planeras för rätt transportslag vid rätt tillfälle och helst i kombination med andra insatser som styrmedel, steg 1 och 2-åtgärder och trimningsåtgärder.

Region Halland ser ett stort behov av en snar omställning av transportsystemet till fossilfria transporter. En betydande mängd gods och personer transporteras och reser dagligen på

E6 genom Halland vilket resulterar i stora utsläpp som påverkar klimat och miljö negativt. En viktig utmaning är överflyttning av gods och bilresenärer från väg till järnväg.

Ökat fokus på krisberedskap, försvar och klimatanpassning

Halland har ett strategisk viktigt geografiskt läge på Västkusten. De halländska hamnarnas funktion behöver beaktas ur ett kris- och beredskapsperspektiv där Halmstad hamn är särskilt utpekad. Tvärförbindelserna i Hallands inland på både väg och järnväg får en ökad betydelse och Natomedlemskapet sätter tydligt fokus på behovet av förbättrad infrastruktur mellan Västkusten och Östersjöområdet. Statliga medel behöver avsättas för att täcka de nya behoven.

Det är väsentligt att Halmstad flygplats får behålla sin status som beredskapsflygplats. Flygplatsen samlar en mängd samhällsnyttiga funktioner och är viktig för inte minst resor till Stockholm, för sjukvårdens behov och militära intressen.

En långsiktig nationell strategi för järnvägen behövs, bland annat för att beskriva funktioner längs de mindre järnvägsstråken. En statlig bild kan fånga flera perspektiv såsom redundans, beredskap och näringslivets behov av hållbara transporter.

Klimatanpassning av transportsystemet är en fråga som växer i betydelse och som behöver samordnas mellan olika parter i samhället. Framtida utmaningar inom bland annat havshöjning och ökad nederbörd kommer att ha stor inverkan på infrastrukturen.

Internationellt och interregionalt samarbete

Inom olika samarbeten jobbar Region Halland för gränsöverskridande samhällsnyttiga transportlösningar. Greater Copenhagens Trafikcharter är ett exempel på ett gemensamt ställningstagande med viktiga prioriteringar i Öresundsregionen. Fokus ligger här på internationell tillgänglighet och regionalt samspel genom grön mobilitet, fossilfria transporter och eliminering av flaskhalsar. Ett utvecklat statligt bilateralt samarbete mellan Sverige och Danmark behövs för att säkerställa kapacitet och redundans över Öresund.

Region Halland är också en del av samarbetet inom String, stråket Hamburg-Oslo, och är en av sex regioner i RSS, Regionsamverkan Sydsverige. Vi hänvisar även till det gemensamma yttrande som RSS har skickat in med utgångspunkt i Positionspapper för infrastruktur - en välutvecklad sydsvensk infrastruktur gynnar hela Sverige.

Region Halland 10 april 2024

Mikaela Waltersson

Regionstyrelsens ordförande

Region Halland, Box 517, 301 80 Halmstad Tfn: 035 - 13 48 00 E-post: regionen@regionhalland.se